

KDO SE
SMĚJE
NAPOSLED

ARJUNA ARDAGH

KDO SE SMĚJE
NAPOSLED

Arjuna Ardagh

KDO SE SMĚJE
NAPOSLED

KDO SE SMĚJE NAPOSLED

Arjuna Ardagh

Z anglického originálu *The Last Laugh*

přeložila Petra Slabá

Odpovědný redaktor Robert Kubánek

Produkce V Síti s. r. o.

Vydalo nakladatelství Synergie Publishing SE

www.synergiepublishing.com

Vydání první

Copyright © 2013 by Arjuna Ardagh

Translation Copyright © 2014 Synergie Publishing SE

Originally published in 2013 by Hay House Inc. USA

ISBN 978-80-7370-097-3

Elektronické formáty připravil KOSMAS, www.kosmas.cz

Elektronické vydání první

Obsah

<i>Kapitola 1</i>	Na mostě.....	11
<i>Kapitola 2</i>	Návštěva z Venuše	17
<i>Kapitola 3</i>	Nové směry	31
<i>Kapitola 4</i>	Setkání	41
<i>Kapitola 5</i>	Pomíjivé nebe	63
<i>Kapitola 6</i>	Čas vyprat špinavé prádlo	73
<i>Kapitola 7</i>	Joeyho příběh	91
<i>Kapitola 8</i>	Na pohovce.....	109
<i>Kapitola 9</i>	Která je nejkrásnější?	117
<i>Kapitola 10</i>	Neznámé hlubiny	127
<i>Kapitola 11</i>	Hodina jógy	139
<i>Kapitola 12</i>	Hlas Boží Milosti.....	149

<i>Kapitola 13</i>	Zatčení	167
<i>Kapitola 14</i>	Oáza	187
<i>Kapitola 15</i>	Jsmo jedno	203
<i>Kapitola 16</i>	Stejně jako já	213
<i>Kapitola 17</i>	Opravdový učitel	227
<i>Kapitola 18</i>	Věčně přítomný okamžik	237
<i>Kapitola 19</i>	Slepý muž hraje baseball	253
<i>Kapitola 20</i>	Právě teď	261
<i>Kapitola 21</i>	Čokoládový dort s polevou	271
<i>Kapitola 22</i>	Temné noci	287
<i>Kapitola 23</i>	Svoboda	313
<i>Kapitola 24</i>	Postupné uvolňování	325
<i>Kapitola 25</i>	Kamarád v čokoládě	337
<i>Epilog</i>	.....	347
<i>Poděkování</i>	.....	365

Na mostě

Říká se, že pokud tělo dopadne na hladinu z velké výšky, je to jako pád na beton.

Podíval jsem se dolů do mrazivých vln Tichého oceánu.

Člověk přežije, pouze je-li pád kolmý. Pak musí plavat a mrzne. Plavat kam? Do další slepé uličky?

Byla skoro půlnoc a já stál na mostě. Bouřlivé skučební větru jako by šeptalo: „Skoč, hlupáku, skoč!“ Občas kolem projelo auto; jím vyvolaný poryv vzduchu byl jen dalším postrčením pro můj pád.

Šlo o další z řady mých pokusů o odchod. Většina z nich byla zkonstruována v mé znavené mysli. Strávil jsem hodiny v lékárně, pozoroval lahvičky s léky a přemítal o tom, jaké dávky jsou smrtelné. Na trpkých procházkách po železničních kolejích, které vedly podél parku, mě vyrušoval bezstarostný smích dětí na

houpačkách. Děti. Hořká připomínka všeho, co jsem ztratil a zničil svou pošetilostí.

Probralo mě až troubení kamiónu projíždějícího kolem a vrátilo mě zpět do chladné a osamělé noci. Zpět k mému rozhodnutí. Proč jen ve mně můj konec probouzel takovou starost o následky? Moje touha po konci měla příchut' rozehvělého strachu z potrestání. Racek letící kolem pokálel železnou konstrukci mostu. Zvedl se mi žaludek. Ze všeho se mi zvedal žaludek, jako by mi nechutnal život. Nad vším jsem ztratil vládu.

Můj pád byl postupný. Staré dobré časy jsem si vybavoval matně. Zbyly z nich jen rozostřené obrázky. Naše svatba byla obdobím slavnostních večeří, které se táhly dlouho do noci, gratulací, zbrusu nových kuchyňských spotřebičů, které slibovaly dlouhý a spokojený život. To, že byly tyto přístroje navrženy tak, aby dlouho nevydržely, jsme s radostí přehlédli. Nemohla ze mě tehdy spustit oči, každý se mnou chtěl kamarádit, každý chtěl být v mé blízkosti. Svět tehdy krásně voněl.

Zařídili jsme si skvělý život. Měl jsem svůj vlastní pořad v rádiu, který se jmenoval „Je to k nevěře“. Šlo o diskusní fórum o čemkoli neobvyklém. Ve studiu jsem v průběhu let mluvil s lidmi jako John Bradshaw, Ram Dass, jednou dokonce i s Dalajlámou! V pořadu jsme měli ekology, spisovatele, duchovní učitele, na koho si jen vzpomenete.

S Rebekou a dětmi jsme žili ve východní části města a život k nám byl laskavý. Měli jsme překrásný dům, dvě auta, zdánlivě idylické manželství a skvělé přátele.

Beka, jak jsem Rebece říkal, pracovala jako grafička, a aniž se musela moc snažit, měla několik kvalitních klientů. Měli jsme dobrý život, ne rozhazovačný, ale velice příjemný. Dávali jsme přednost kempování před hotely a grilování na zahradě před chozením po restauracích.

„Kdysi jsem vedl život boháče...“ zazněl hlas Erica Claptona ze tmy, z auta, které projíždělo kolem a v mžiku bylo to tam. Ostré světlo reflektorů kamiónu, další prudký útok na někoho, kdo beztak už dost klopýtá. Čas, potřebuji čas. Odvrátil jsem pohled od reflektorů přímo na zrezivělou věž železného mostu. Přepadla mě další vlna nevolnosti.

Byl jsem zpět na pomezí mezi tímto peklem a tím na druhé straně. Po nábřeží poletovaly ve větru kusy papíru a stejně jako moje myšlenky se zcela vymykaly jakémukoli uspořádání.

Sára se narodila před čtyřmi lety, svět byl tehdy plný požehnání. Měl jsem slibné vyhlídky, novorozenou dceru, vzkvétající kariéru. Dominik šel poprvé do školy. Plakal, když jsem odešel, a já byl zatím celou hodinu schovaný venku v křoví, abych se ujistil, že je v pořádku.

Teď je všechno pryč.

Cítil jsem zápach reality, slabý závan řeky pode mnou a ještě slabší pach vařeného jídla dál na nábřeží: indická, italská, americká kuchyně, co na tom záleželo... Ze všech se mi chtělo zvracet přímo do vábivých a hrozivých prosincových vln pode mnou.

Zaútočil na mě další démon. Zjevil se bůhví odkud, aby si také přihodil polínko do ohně, který plápolal neutuchajícím záchvatem vzteku a nerozhodnosti. Byl to Dominikův hlas v telefonu z minulého týdne: „Mám tě rád, tatínku. Kdy se uvidíme?“ Slova, která mi ještě před několika měsíci přinášela tolik radosti, mi nyní vrážela nůž hluboko mezi žebra. Nevěděl jsem, co na to říct. Jak jsem mu jen měl vysvětlit své rozpaky a mumlání? Jen to utvrdilo jeho přesvědčení, že to byl právě on, kdo udělal něco špatně. Kdykoli se hlasy mých dětí přidaly k hromadě protiargumentů, voda pode mnou se stala ještě děsivější. Nebýt jich, byl by ten skok dokonalým a konečným řešením.

Harmer. Dave Harmer. Jediný člověk, kterého bych klidně a s chutí zabil holýma rukama. Ve studiu se vždy choval namyšleně. Mluvil o svém novém vynálezu – bicyklu poháněném sluneční energií. Malé buňky, které byly mezi dráty kola a na rámu, chytaly sluneční paprsky a ukládaly je v patentované odlehčené baterii uvnitř rámu, která pak poháněla kolo do kopce. Byl to takový moped, ale s tím rozdílem, že byl tak lehký, že byste ho mohli hravě dát na střechu auta. Mluvil o ekologických výhodách a množství lidí, kteří by jezdili na kole, kdyby se to obešlo bez dřiny.

Později, nad skleničkou, mi vyprávěl o tom, jak firmy Costco a Pepsi na kolo sázely jako při dostizích a že i armáda si na kolo přisadila. Tvrdil, že měl nabídky z celého světa. A... chybělo mu sto dvacet pět tisíc

dolarů, aby mohl dokončit poslední nezbytné bezpečnostní testy předtím, než mělo být kolo schváleno a uvedeno na celostátní trh.

Nakopl jsem zábradlí mostu. Ten grázl! Jak jsem jen mohl být tak bláhový?

Moc dobře věděl, že mi nemůže prozradit, proč si musí půjčit peníze od někoho nezúčastněného. Lidé bojovali o možnost být tím vyvoleným, ale on je všechny z „karmických důvodů“ odmítl. Byl se mnou v kontaktu, volal mi z hotelů po celém světě a líčil mi příběhy o velkém potenciálním úspěchu. Nikdy mě přímo nepožádal o půjčku, jen mi řekl, že té správné osobě nabídne něco mimořádného: půjčí-li mu ten někdo peníze na šest měsíců, dostane je zpět se stoprocentním úrokem.

Já hlupák mu to zbaštil i s navijákem.

Náš dům představoval malé jmění a já měl v bance dobré jméno. Moje chamtivost ve spojení se starostí o životní prostředí mě dovedly k něčemu, čeho jsem později hořce litoval. Vzal jsem si druhou hypotéku, za kterou jsem ručil domem, čímž jsem fakticky přišel o jeho hodnotu a v bance tak vyčerpал svůj kontokorent. Půjčil jsem mu. Jistě, měl jsem bezpečně a dobře ošetřenou smlouvu; i můj právník ji zkontroloval. Vše vypadalo čestně a solidně.

V zátylku jsem pocítil nepříjemné mrazení a otočil jsem hlavu. Vedle další věže na mostě stál postarší muž. Pravděpodobně bezdomovec. Ať jsem se od něj otočil kterýmkoli směrem, stále jsem cítil jeho dotěrný

pohled. Chtěl jsem, aby mi všichni dali pokoj. Ani v takovémto zoufalství jsem neměl klid.

Po mostě pomalu projíždělo policejní auto. Když se ke mně přiblížilo, téměř zastavilo. Čas se mi krátil. Byl pravý okamžik jednou provždy se vším skoncovat a skočit, nebo to nechat plavat a sejít z mostu zpátky dolů. Další obraz Dominika, potom Sára, se mi vynořil uprostřed temnoty. Čím si ty nebohé nevinné děti zasloužily sebevraždu svého otce?

Ten starý muž na mě stále civěl, jako by mě vyzýval, abych se už konečně rozhodl. Skoč, nebo jdi pryč. Policejní auto se přibližovalo. Jako bych tlačil tělo hustou tekutinou, přešel jsem na druhou stranu mostu. Zběžně jsem pohlédl na policejní auto, a když jsem procházel kolem tuláka, uhnul jsem pohledem. Jeho oči na mě stále pronikavě hleděly.

Návštěva z Venuše

Neonový nápis: „Otevřeno do 2:00“ lákal kolemjdoucí opilce a nespavce. Vstoupil jsem. Uvnitř bylo staré popraskané lino, malé boxy podél obvodové zdi a několik smutných a ztracených duší, které popíjely černou kávu u baru. Z jukeboxu zněl Bob Dylan a jeho písnička „Ztracený vítr“. Hledal jsem stůl, který by byl co nejméně na očích. Bezpečí. Víc než cokoli jiného jsem potřeboval chránit si své rány.

Klesl jsem na špinavé čalounění lavice, které bylo opravené lepicí páskou. Vymrzlý a poražený jsem se snažil vyvarovat se pohledů osamělých lidí.

Z kuchyně vyšla žena. Postavila se za bar. Vlnité blond vlasy měla sepnuté ozdobnou sponou na temeni hlavy. I z dálky byly vidět její pronikavé modré oči. Mohlo jí být něco přes třicet. Prostoduchou nevázanost mládí už měla za sebou, ale byla stále svěží, stále otevřená.

S elegancí římské bohyně zvedla konvici a nalila zákazníkovi kávu bez kofeinu. Byla sice odměřená a nenápadná, ne však vystrašená. Byla z ní cítit síla a vznešenost. Najednou mi to bylo jasné – byla to Venuše. Mohla to být modelka, kterou Botticelli použil ke svému dílu *Zrození Venuše*. Přistoupila ke skleněné vitríně a vyndala citrónový sněhový dort. Zvedla ho jako tu nejsvětější svátost, položila na pult a nožem se mu zaryla přímo do srdce. S tím řezem jsem zahynul i já. Kousek dortu položila na talíř, a aniž se její plachý výraz změnil, podala ho jednomu z půlnočních hostů. Byl jsem v pohádce plné králů, draků a princezen, a ona byla ženou královské krve.

Znovu se mi začala vracet paměť. Odvrátil jsem pohled. Moje džíny se třepily a zapáchaly. Ani si nevzpomínám, kdy jsem je naposledy pral. Bunda, kdysi luxusní model, byla potrhaná a zamazaná. Tenisky, které mě ještě před několika málo měsíci řadily mezi smetánku prvotřídního sportovního centra, byly teď staré, špinavé a po stranách děravé. Když jsem našel odvahu podívat se do zrcadla, moje oči na mě hleděly z hlubin temnoty a zmatku.

Přišla k mému stolku. Zvedl se mi žaludek. Měla tělo tanečnice nebo atletky. Pod její bílou zástěrou jsem viděl skvěle vypracované nohy. Její paže byly pevné a snědé.

„Co si dáte?“ zeptala se mě.

Hladově jsem se na ni podíval. Napadlo mě několik chytrých a vtipných odpovědí, kterými jsem mohl

zareagovat. Pak se mě opět zmocnil pocit, že se potápím. Zpomalila tempo a jemně položila svou štíhlou ruku na plastový ubrus na stole.

„Dám si čaj a toast, prosím.“ To bylo vše, co jsem byl schopen ze sebe vysoukat.

Chvilka něžnosti, která se mezi námi otevřela, najednou sklapla jako past na myši. Ztuhla. Sevřela rty. Začala psát do malého zápisníku, který vytáhla z boční kapsy.

„Celozrnný, žitný nebo kváskový?“

Dal jsem si žitný a tupě zíral do stolu.

„Hned budu zpátky,“ řekla s letmým úsměvem a vrátila se do svého útočiště za pult.

Vytáhl jsem papír a propisku, starý zvyk, který jsem si osvojil v kavárnách při cestování po Evropě před více než dvaceti lety. Můj poznámkový blok, potažený kůží, byl tehdy plný optimismu, duchaplných poznámek a představ o budoucnosti. Dnes jsem používal zadní stranu nezaplaceného účtu za elektřinu, poslaného do domu, který mi už nepatřil. Stejně jako již několikrát za posledních pár měsíců jsem rekapituloval své kroky. Možná bych mohl napravit škodu, kterou jsem napáchal, kdyby se mi podařilo pochopit, kde se stala chyba.

„Březen 2000,“ napsal jsem. „Pád.“ Byl jsem vždy pyšný na to, že jsem dokázal zajistit svým milovaných bezpečné útočiště. Kde jsem selhal? Kde přesně jsem udělal chybu? To kolo mělo konstrukční vadu. Baterie fungovala pouze po dobu šestnácti hodin. Pak se

přestala nabíjet. Smlouvy s Costco a Pepsi nebyly nikdy řádně podepsány. Projekt zbankrotoval jen několik měsíců poté, co jsem dal Harmerovi peníze. Harmer zmizel – zpětně se ukázalo, že byl něco jako profesionální podvodník.

Kdo ví? Možná bych to byl zvládl, kdyby bylo nedošlo ke změně ve vedení rádia. Rozhlasová stanice KYQD byla v soukromém vlastnictví od třicátých let. Will Thurston vedení stanice převzal po svém otci v sedmdesátých letech. Teď chtěl jít Will do důchodu, tak si najal mladého manažera, aby mu stanici řídil. Tento mladý muž, který právě dokončil ekonomku, se jmenoval Bruce Pushar. Mizera. Spustil úplně novou kampaň, jejímž cílem bylo přilákat nové posluchače a vydělat více peněz na reklamách, což znamenalo, jak hlásal: „Víc akce, míň keců.“ To ovšem také znamenalo méně mě. Dal jsem výpověď, ještě než mě stihli vyhodit. Chtěli po mně, abych prokládal své rozhovory s ekology a vizionáři rockovou hudbou a reklamami. Tak jsem si já rozhlasovou stanici nepředstavoval.

Muž, který vypadal stejně smutně a šíleně jako já, vstal od baru. Z pusy mu visela cigareta a on v oparu alkoholu a nikotinu upadl na schodech. Doklopýtal až ke spícímu jukeboxu a vhodil do něj několik mincí. Po chvíli zazněl hlas Neila Younga a jeho písnička „Jsem tak osamělý“, která kdysi provázela moje milování a malování v Paříži. Vrátil jsem se ke svému provizornímu poznámkovému bloku ve snaze najít nepolapitelný konec svého trápení.

„Duben,“ pokračoval jsem. „Beka zuří.“ Nikdy jsem ženě neřekl o druhé hypotéce, ani o vyčerpání našeho kontokorentu v bance. Věděl jsem, že by s tím nesouhlasila, a chtěl jsem ji překvapit obrovským ziskem. Navíc jsem se styděl, protože peníze, za které jsme koupili dům, pocházely od její rodiny. Když bylo konečně jasné, že peníze z hypotéky jsou navždy ztraceny, rozhodl jsem se jí se vším svěřit a poprosit ji o odpuštění.

Byla vzteky bez sebe. Italská krev, velice temperamentní. Když v hysterickém záchvatu volala svým rodičům, její otec konečně vyhrál – potvrdilo se, že si vzala za muže bezcharakterního slabocha. „Zlato, není to pořádný chlap. Zasloužíš si někoho lepšího.“ Zaslouchl jsem jeho pronikavý hlas, když jsem procházel obývacím. „Tak se vrať s dětmi k nám domů, kam patříš, a my se o tebe postaráme, holčičko.“ Byla nalomená. To, že na mě byla našťvaná a že byla celý život zvyklá mít se dobře, jí nakonec pomohlo se rozhodnout.

„Květen. Opustili mě.“ Do měsíce s dětmi odjela do Chicaga. Nejprve tam jeli jen na návštěvu, aby mi dala prostor vše vyřešit a najít si práci, ale potom už šlo vše od desíti k pěti. Nemohl jsem splácet půjčky na zastavený dům a auto, všechno se hroutilo. Nebyl bych si tehdy pomohl, ani kdybych byl dům pronajal. Co jsem mohl udělat jinak? Měl jsem ji tehdy důkladněji prosit o odpuštění?

Moji analýzu přerušil příchod Venuše. Zatímco přede mě pokládala konvičku a šálek, trochu se nahнула a odhalila tak krajku na okraji podprsenky. Trhl

jsem sebou a podíval se jinam, pryč od této nečekané důvěrnosti.

Po chvílce se vrátila a přinesla mi toast. Celý tento proces vypadal jako balet. Pohlédl jsem na ni a naše oči se na pár vteřin setkaly. Bylo to dost dlouho na to, aby mě to přeneslo do světa smíchu a pestrých barev. Měla v očích něco zvláštního. Navzdory jejímu chladnému zevnějšku mě její oči utěšovaly.

„Jak to jde?“ zeptala se.

Zabraný v chaosu myšlenek jsem jí odpověděl upřímněji, než pravděpodobně čekala: „Nikdy v životě mi nebylo hůř...“ Stáhlo se mi hrdlo, bodlo mě na prsou. Podíval jsem se zpátky na papír s poznámkami. Čekal jsem, že odejde.

Neodešla. Zůstala. „To je mi líto,“ zašeptala nakonec. To jsem skutečně nechtěl. Cítil jsem se ponížene, ale zároveň jsem měl chuť se jí se vším svěřit, položit jí hlavu do klína a usnout.

„Děkuji za pochopení. Procházím právě těžkým obdobím, to je vše. A děkuji za čaj, je moc dobrý a horký...“ Pokusil jsem se o úsměv. Vycítila, že změna tématu je pokynem, aby se vzdálila. Odešla do kuchyně a já pokračoval v chronologii svých proher.

„Červen/červenec. Zhroucení.“ Právě tehdy jsem upadl do stavu hrůzy a lhostejnosti. Nejprve jsem zkoušel sehnat práci. Měl jsem dostatek zkušeností v rozhlase. Will odjel na Havaj se svou ženou poté, co Bruce převzal vedení stanice. Zkoušel jsem Willa kontaktovat a požádat o doporučení, ale nepodařilo se mi

s ním spojit. Will mě měl vždycky rád. Pracoval jsem pro něj víc než deset let. Pak jsem získal několik „kšeftů“ jako náhradník v různých pořadech, ale ztratil jsem elán a už jsem na to neměl nervy. V jednom pořadu mě vůbec nenapadlo, co říct. Měl jsem ve studiu hosta a mluvili jsme o afirmacích a budování skvělého života. Lidé volali do studia, ale já byl úplně ztracený v otupělé prázdnotě. Brzy se rozkřiklo, že jsem „vyřízený“. Bylo stále těžší sehnat práci.

„Září. Válka.“ Rebečin otec si najal právníka a požadoval nehorázně vysoké alimenty na děti. Svůj útok založil na mých dávných příjmech a vypočítal obrovskou měsíční částku, kterou jsem měl platit. Ten tlak byl zdrcující a každý den jsem měl méně a méně síly mu čelit.

„Říjen. Na ulici.“ Banka mi vzala dům. Nic mi nezbylo. Svě věci jsem uložil do úschovny a můj kamarád Paul mě nechal spát na půdě obytného domu, kde byl správcem. Pak se mi dařilo hůř a hůř. S každým dnem jsem se probouzel méně motivován a s menší sebeúctou. Zhubl jsem tolik, že mi bez pásku padaly kalhoty. Dlouhé hodiny jsem se snažil v noci usnout, pak jsem se s pocitem paniky probouzel před úsvitem. Všechny klouby v těle mě bolely, jako bych měl neustále chřipku. Nechutnalo mi jíst a nic mě nebavilo. Zkoušel jsem volat dětem tak často, jak to jen šlo, ale Beka nikdy k telefonu nepřišla. Byla pořád rozzlobená. Řekla, že co se jí týče, zničil jsem skvělý život čtyřem lidem, a neexistuje prý nic, co bych mohl udělat, aby mi odpustila nebo se mnou znovu mluvila. Neměl jsem jí to za zlé.

„Listopad. Poflakování.“ Když už jsem nemohl narazit na práci v rádiu, zkoušel jsem několik příležitostných zaměstnání, ale spíš jsem se jen tak poflakoval po městě, posedával po kavárnách nebo na chladných lavičkách v parcích a čekal jsem, až se něco změní. Zvažoval jsem sebevraždu. Často. I byrokracie celého procesu žádosti o podporu v nezaměstnanosti představovala příliš mnoho úsilí. Žil jsem v naprosté hanbě a stranil se světa.

Stejný opilec vrazil do jukeboxu a vhodil do něj další mince. Leonard Cohen zabručel z temnoty a připomenul nám, že jsou čtyři hodiny ráno, konec prosince. Co je to s tímhle místem? Copak tu hrají jenom pohřební žalozpěvy? Už tak jsem strávil celý den v beznaději. Paul trval na tom, abych zašel za cvokařem. Měl pravdu. Měl jsem depresi.

Kam mě to tedy dovedlo? „Prosinec. Dnes.“ Konečně jsem šel na ambulanci univerzitní nemocnice. Platnost mého zdravotního pojištění vypršela. Byl jsem tady jako jeden z těch, co za zdravotní péči neplatí. V čekárně jsem musel čekat dlouhé hodiny s lidmi, kteří byli předávkovaní jak všemi možnými léky, tak svým vlastním utrpením. Konečně mě uvedli k psychiatrovi. Strávil se mnou asi tak deset minut. Vypadal, že přečetl všechny knížky o psychologii, které kdy byly napsány. Na krku měl elegantního puntíkatého motýlka a díval se na mě přes obroučky bifokálních brýlí. Vyprávěl jsem mu celý svůj příběh, zatímco on poslouchal a dělal si poznámky. Něco si vyhledal ve velké knize, načež slavnostně prohlásil, že mám „akutní depresi z odloučení“.

Na chvíli mě ovládl pocit úlevy... Nebyl jsem to já, kdo selhal, nebyl jsem to já, kdo zničil životy svým dětem, byla to má „porucha“. Dal mi nějaké prášky a řekl mi, že prvních pár týdnů nepoznám rozdíl, ale pak začnou prášky bránit absorpci nějaké chemické látky v mém mozku. A to bylo všechno.

Když jsem odešel z nemocnice, byla tma, zima a poprchávalo. Cestou na zastávku jsem si uvědomil, že jsem nechal klíče ve svém pokoji. Paul byl v práci na noční směně, tak mi nezbývalo než bloumat ulicemi a čekat, až dorazí po půlnoci domů. Nikdo jiný v budově nevěděl, že tam bydlím. Koneckonců, nájem jsem neplatil.

Vánoce mohou být tím nejláskyplnějším a zároveň nejkrutějším obdobím v roce, podle toho, v jakých jste podmínkách. Jak jsem chodil městem a viděl šťastné rodiny na vánočních nákupech, bylo to jako další bodnutí nožem mezi žebra. Tiché hlásky volaly: „Tatínku, poneseš mě?“ Kolikrát jsem děti s mrzutou nadutostí odmítl? Dal bych teď cokoli za to, abych je mohl nést alespoň jeden blok.

Prošel jsem kolem staříčkových důchodců, kteří se snažili udržet si zbytky důstojnosti a kterým stěží zbývala trocha energie, aby zamaskovali bolest dalších osamělých Vánoc s jídlem z konzervy a televizí. Přitížilo se mi při představě, že své vlastní budoucnosti, která je odsouzena k zániku, se nevyhnu.

Jakmile večer dozrál v noc, skončil jsem na mostě, zmrzlý a nenávratně opuštěný.

Pokynul jsem na číšnici, chtěl jsem zaplatit. Než jsem se nadál, připlula ke mně a na stůl položila účet. Jemně se dotkla mého zápěstí. „Poslyšte, nic mi do toho není,“ řekla, „ale na zadní stranu účtenky jsem napsala telefonní číslo. Nemohu vám to teď vysvětlit, ale opravdu doporučuji, abyste na to číslo zavolal. Nebudete litovat.“ Nato se usmála a vypařila se zpátky do kuchyně. Na stole jsem nechal pár dolarů za toast a vykročil ven do ostrého vzduchu zimní noci.

Domů jsem se vydal rázným a rozhodným krokem. Začínalo mrholit. Zkřížil jsem si ruce přes prsa a namířil si to přímo do podkroví. Po několika blocích mi s hrůzou došlo – nenechal jsem jí žádné spropitné. Otočil jsem se zpátky, tváří v tvář studenému větru. Pomyslí si, že jsem se zbláznil, že se kvůli tomu vracím. Až se tam příště objevím, dám jí dvojitě spropitné. Znovu jsem se otočil. Nevolnost. Prostě půjdu domů.

Naštěstí mi Paul hned otevřel a pustil mě dovnitř.

Paul světu nikdy neustupoval. Se svými divokými zrzavými vlasy, stejně zrzavými vousy, obrovským urostlým tělem narvaným do vybledlých džínů, sepraným trikem a svými skejťáckými botami velikosti čtrnáct se už dávno nesnažit být nenápadný. Jeho byt byl odrazem dlouhotrvajícího „svobodného“ životního stylu, který časem z pohodlně a přerostl až do stavu chaosu. Nábytek k sobě vůbec neladil a byl ošuntělý; i ten nejzoufalejší bazar by ho zdvořile odmítl. Knížky byly poházené v hromadách na podlaze a na poličkách, kde se tlačily se špinavými hrnky

od kávy a s roztríděným harampádím posbíraným z různých konců světa. Podivná směsice elektroniky byla poházena uprostřed toho chaosu. Počítač, svlečený z plastového krytu, měl rozprostřeny vnitřnosti po pokoji. Různé kabely vedly do různých druhů černých krabiček, z nichž jich mnoho bylo vyrobeno po domácku. Jako by byl počítač na infuzích podporujících základní životní funkce. A videa. Na každém zbylém kousku místa ležely videonosiče mnoha rozličných formátů: některé z těch menších byly stěží větší než krabička od sirek, jiné byly velikosti běžných videokazet. Všechny se pyšnily štítky, které byly označené Paulovými nečitelnými klikyháky: *Bali ze vzduchu*, *Nehoda na býčích zápasech v Madridu*, *Chudinské čtvrti v Bombaji #3*, *Znečištění v New Jersey*. Byly natočeny v rozpětí téměř dvaceti let.

Paul je filmař. Když jsme byli ještě oba na vysoké, ohromě ho inspiroval film Francise Forda Coppoly *Koyaanisqatsi*. Paul zasvětil následující roky tomu, čemu říkal „vizuální poezie“. Pracoval na celovečerním filmu, který natáčel na videokameru, bez příběhu a řeči, jen se svým výstředním smyslem pro zarážející a nevšední obrazy. Po stole se mu válely různé rozpracované žádosti o grant, které se nacházely v různých stádiích nedokončení od dob, co jsem ho znal.

„Čau, Matte, jak to, že jdeš tak pozdě? Je jedna v noci.“

„Zapomněl jsem si klíče. Nevzbudil jsem tě, že ne?“

Snažil jsem se vypadat radostně, ale nejspíš se mi to nepovedlo.

Já a Paul jsme spolu vyrostli v Severní Karolíně. Po vysoké jsme se spolu ve stejné dodávce přistěhovali do velkoměsta. S čerstvým diplomem ze žurnalistiky jsem si našel práci v rádiu, kde jsem začínal v podatelně. Paul si našel práci v televizi a vypracoval se na asistenta produkce. Polovinu času pracoval ve studiu, zbytek času pracoval na svém veledíle. Žil v tomhle malém bytě, v domě, kde zastával také funkci správce.

To, že Paul postrádal smysl pro pořádek, bylo perfektně vyváжено jeho neobyčejnou srdečností a laskavostí. Jednou zůstal o měsíc déle v Indii, aby se staral o spolucestovatele, který měl žloutenku a kterého potkal jen krátce předtím ve vlaku. Když mě Rebeka opustila, bez zaváhání mi nabídl přístřeší v podkroví „své“ budovy. Nebyl věřící ani se nezajímal o různé východní filozofie, laskavost pro něj byla samozřejmostí: naprosto nepěstovaná a ryze intuitivní.

Řekl jsem mu o hodinách strávených v čekárně, o psychiatrovi, o prášcích, ale nezmínil jsem se o neúspěšném pokusu o sebevraždu na mostě. V několika posledních měsících mi dal vše, co mohl. Nechtěl jsem mu přidělovat další starosti. Tak jsem přeskočil ve vyprávění až k číšnici a záhadnému číslu na zadní straně účtu.

„A je to tady,“ zašklebil se. „Právě tohle potřebuješ. Ráno jí zavolej a pozvi ji na rande. Zní to přesně jako pozvání, na které hřebec, jako jsi ty, čeká.“

Jak je možné, že zrovna přátelé, kteří se sexu tak svědomitě vyhýbají, si myslí, že sex všechno spraví?

„Ne, Paule, nemyslím si, že mi dala svoje číslo. Pravděpodobně se jedná o nějakou podpůrnou skupinu, jako lidé trpící depresemi nebo něco takového. Pochybují, že to bude k něčemu dobré.“

„Hele, nezavrhuj to tak rychle.“

Jakožto důvěrný znalec francouzských filmů vidí Paul život jako skvěle zrežirovanou filmovou zápletku, kde každý detail nějak přispívá k tomu, aby se děj dokonale završil. Dokonce poslouchá rady z „koláčků štěstí“ a sleduje předpovědi horoskopů v bulvárních novinách.

„Uvidím, vyspím se na to. Díky za všechno.“

Vyšplhal jsem pět poschodí do svého podkrovního pokoje; okamžitě jsem se nasoukal do spacáku na pěnové matraci a upadl do sladkého zapomnění spánku.

Nové směry

Jako vždy jsem se probudil v pět hodin ráno; bušilo mi srdce. Můj pokoj byl spíš úložným prostorem obytného domu než skutečným domovem. Kromě pěnové matrace na podlaze tam byly hromady krabic plné pracovního materiálu, který byl určený pro opravy v budově, role koberce a pár dřevěných trámů opřených o stěnu. Podlaha sestávala z holých prken. Můj kufr a cestovní taška v rohu byly plné dlouho nepraného prádla.

Nad hlavou jsem měl vikýř. Druhé okno, které tam bylo, směřovalo k oceánu. To okno bylo jediným zdrojem milosrdenství. Ležel jsem ve tmě, bez hnutí, napůl vzhůru, napůl polapen ve snu, který se ke mně přilouдал v průběhu noci.

Ve snu jsem byl ve vlhkém temném sklepě s Rebekou a oběma dětmi. Na podlaze se náhle začala zvedat

voda. Vlhké stěny se leskly. Oděni ve špinavých hadrech, jako obyvatelé chudinské čtvrti v rozvojové zemi, jsme všichni mrzli. Přes podlahu sklepa přeběhla krysa, obě děti zakřičely. Rebeka si je k sobě přitiskla.

Cítil jsem se tak osaměle. V jejich očích jsem viděl jen chladné výčitky. „Je mi to tak líto,“ řekl jsem jim. „Moc mě to všechno mrzí.“ Ale oni se na mě jen strnule dívali, jako na padoucha ve filmu. Cítil jsem, jak mnou cloumá vztek; vztek na sebe, vztek na tuto celu, ve které jsme uvězněni, vztek na to, že moje rodina tím vším musí procházet. Vrhл jsem se na stěnu sklepa. Chtěl jsem rozdrtit ten studený vlhký kámen holýma rukama.

Jakmile moje pěst udeřila na stěnu, objevila se v ní trhлина. Stěna byla z té nejtenčí tkaniny. Rukama jsem roztrhl látku do obou stran, otevřela se trhлина dost velká na to, aby se jí dalo projít. Díra odkryla zahradu oplývající narcisy, plnou zpěvu ptáků a vůní jara. Kousek dál jsem uviděl rybník, několik stromů a vodopád. Skrz otvor jsem vkročil do zahrady a podíval se zpátky roztrhnutou tkaninou do tmavého vlhkého sklepa. Zavolal jsem na svoje milované, aby mě následovali. Ti ale zůstali schoulení k sobě. Jejich oči byly stále plné nedůvěry. Tak jsem tam stál, na vážkách, zda se nechat zlákat zbrusu novým rájem, nebo se zachovat zodpovědně ke své rodině. To bylo mé dilema a do něj jsem procítl.

Ležel jsem na matraci, znovu jsem zavřel oči a schoulil se do klubíčka. Toužil jsem se tam vrátit, být kdekoli, jen ne tady. Houpal jsem se dopředu a dozadu. Brzy ráno, po probuzení, mi vždy děti chyběly nejvíc.

Byly mi vším. Zcela mi důvěřovaly. Ležel jsem ve tmě, znovu si v hlavě procházel Vánoce minulých let a vzpomínal na dárky. Loni dostal Dominik kolo. Celé týdny jsme hráli různé hry a Dom mě prosil o kolo s přehazovačkou a patnácti rychlostními stupni. Já mu řekl, že je příliš drahé, zatímco jsem ho ve skutečnosti měl pro něj celou dobu schované v kůlně na zahradě. Zjištění, že jsem ho celou dobu klamal, uvítal s nadšením. Sára dostala domeček pro panenky. Koupili jsme ho na Den díkůvzdání a pak jsme ho celé týdny upravovali a vylepšovali. Rebeka ušila hromadu miniaturních záclonek, prostěradel a příkrývek do postele. Já postavil plot z balzového dřeva kolem zahrádky. Plni nadšení jsme spolu vytvářeli dceřin domeček snů.

Po tvrdém přistání na staré chladné půdě jsem opět přišel k sobě. Žaludek se mi svíral v křečích, myslel jsem si, že se pozvracím. V pokoji byla zima, zapáchal plísni a prachem.

Cítil jsem, jak na mě v hloubi duše něco naléhá: „Co jsem to udělal? Co si jen počnu? Pro pocit úlevy od této nesnesitelné bolesti udělám cokoliv.“ Nikdy jsem nebyl věřící. Křesťanský Bůh a všechna další božstva mi vždy připadaly spíše jako pohádka, *opium lidstva*, jak tomu říkal Karel Marx. Myslím, že to byl první pokus o modlitbu, který jsem si kdy dopřál.

Oknem nad sebou jsem se podíval ven. Rozednívalo se. Tolik jsem si přál, aby růžové ranní mraky vyslyšely mé modlitby. Zničehonic jsem zjistil, že nevědomě volám do nebe, do mraků, že vzývám neviditelné

božstvo, vzpomínku lásky svých rodičů: „Prosím! Matko, Otče, Bože! Vyslyšte mě! Víím, že jsem se choval jako hlupák, ukažte mi prosím, jak mohu napravit vše, co jsem napáchal.“ Poprvé po mnoha měsících jsem se rozplakal.

„Prosím,“ volal jsem tiše na nějakého neznámého dobrodince, kterého jsem nejasně cítil v éteru. Mraky se mírně posunuly doleva, slunce vystoupilo o trošku výš a já se koupal v jeho ranní nádheře.

Zavřel jsem oči.

Slabě jsem pocítil jakési chvění, jako hudbu, která zní v dálce, a vy nevíte, je-li skutečná, nebo ji slyšíte jen ve svých představách.

V rádiu jsem vedl stovky rozhovorů s různými duchovními učiteli. Mluvili jsme o Bohu a milosrdenství, o modlitbách a božství. Domníval jsem se, že mám ve všem jasno. Tento plamínek naděje byl však mimo mé chápání. Bylo to něco, co mi našeptávalo moje tělo, ne moje mysl. Jako člověk, kterého po mnoha deseti-letích pustí z vězení, pocítil jsem nutkavou potřebu se hýbat, tančit. Měl jsem znovu hlad.

Snídaně, napadlo mě. Pak jsem si vzpomněl na číslo na účtu z restaurace.

Bylo ještě brzy ráno; musel jsem počkat. Naléhavostí jsem jen hořel, bylo těžké zůstat zavřený doma. Hodil jsem na sebe nějaké oblečení a seběhl pět podlaží z pokoje dolů do ulice. Silnou potřebu vydrhnout se od hlavy k patě jsem potlačil a odložil, jelikož jediná sprcha byla v Paulově bytě. Vydal jsem se pěšky spolu

s ranním davem, který představoval druhou část lidstva. Tou první byli pravidelní hosté kavárny, kde jsem byl včera v noci. Byla to hodina běžců, svalnatých, odhodlaných lidí, kteří žili ve světě byznysu a hráli tvrdou hru. Býval jsem stejný.

Také jsem se pustil do běhu. Z ulice jsem zamířil skrze bránu do parku. Moje nohy dopadly na asfalt běžecké dráhy. Dýchal jsem. Nádech. Výdech. Nádech. Výdech. Probuzená energie ve spodní části mého břicha sestupovala dolů do stehien. Běžel jsem rychleji. Nádech. Výdech. Nádech. Výdech. Proběhl jsem kolem důchodkyň, které venčily pejsky. Je zvláštní, jak tělo psa je miniaturní verzí svého pána. Proběhl jsem kolem žen, které měly vlasy stažené dozadu a na sobě měly nejnovější model značkových tepláků. Kochal jsem se kůží, kterou jsem si pod těmi tepláky představoval. Proběhl jsem kolem mladíků, jejichž těla svědčila o pílí a hodinách strávených v posilovně. Vesele jsem je pozdravil. Sice mě všichni ignorovali, ale já měl pocit, že jsem naživu. Čím intenzivnější je návrat k životu, tím intenzivnější je potřeba jednat. Nádech. Výdech. Nádech. Výdech. Začalo mě píchat v boku. Pokračuj. „Udělej krok směrem k Bohu a on jich udělá sto k tobě,“ řekla mi jednou matka. Nádech. Výdech. Dýchej přes bolest.

Znovu se začala ozývat potlačená prosba v mém srdci: *Pomoz mi, prosím, pomoz mi, prosím...*

Když jsem doběhl na konec parku a vyšel ven, přímo na Grant Avenue, měl jsem obrovský hlad. Některé obchody už byly otevřené; auta, která projížděla kolem,

vezla řidiče z bezpečí jejich domovů k povinnostem pracovního dne. Moje chuť na snídani zesílila. Ozvalo se odhodlání být znovu součástí toho všeho, pozvednout válečné zbraně a vrátit se do bitvy.

Na rohu byla malá rodinná restaurace. Velká „americká“ snídaně za 4.99 dolaru. To zní skvěle. Doběhl jsem k restauraci, vešel dovnitř, sedl si za pult a lapal po dechu. Předchozí zákazník tu nechal noviny a půl sklenice pomerančového džusu. Popadl jsem sklenici, vyprázdnil ji a plácl jsem rukou do pultu.

Příspěchala ke mně číšnice, skoro zakopla, jak se rychle snažila přinést mi jídelní lístek. Objednal jsem si zdejší specialitu – vajíčka, smažené bramborové placky, toast, kávu a pomerančový džus. Nervózně se usmála, můj zájem o jejich výhodnou nabídku ji zneklidnil. Zvedl jsem noviny a na přeskáčku hltal zprávy. Bush právě ve volbách ukradl vítězství Alu Gorovi. Každý si o tom myslel své. Prolétl jsem i sportovní výsledky týmů, které jsem ani neznal, skákal jsem ze zprávy na zprávu, aniž jsem dočetl tu předchozí. Netrvalo dlouho a zredukoval jsem svoji snídani na pouhý umazaný talíř, a stále jsem měl chuť na víc, víc všeho. Celý jsem se třásl. Třeštila mi z toho hlava.

Restaurace se mezitím zaplnila. Sledoval jsem hodiny na zdi, bubnoval jsem prsty o pult, znovu jsem v novinách pročítal výsledky a zprávy ze světa obchodu, kterým jsem nerozuměl. Rozhodl jsem se, že nezavolám dříve než v devět hodin. Každá další minuta na hodinách se odvíjela pomaleji a pomaleji.

Čas se zpomaloval, natahoval se jako gumička a zkoušel moji trpělivost.

Když bylo za pět minut devět, odhodil jsem všechny zábrany a šel k telefonu. Snažil jsem se brzdit své zrychlené tempo do seriózní chůze, ale uvnitř jsem utíkal; k čemu nebo od čeho, to jsem netušil. Z kapsy jsem vytáhl pomačkaný kousek papíru z předchozí noci. Stál jsem vedle dveří na toaletu. Třásl jsem se. Telefonní automat byl špinavý a nemilosrdný. Nehodlá mi prokázat žádnou laskavost. Byl tam nápis nabízející číslo na Jeannie, která údajně poskytuje ten nejlepší orální sex ve městě. Další nápis vítězně hlásil, že Joey navždy miluje Cindy. Skvělé! A co já? Jsem sám.

Třesoucíma se rukama jsem vytočil číslo. Telefon zazvonil jednou, dvakrát, žaludek se mi sevřel úzkostí. Nedošlo mi, jak zoufale potřebuji čurat. Proč to bylo tak důležité? Do jakého šílenství jsem se to zase hnal? Do další pošetilosti a bolesti? Telefon znovu zazvonil, potřetí, počtvrté, popáté, můj močový měchýř už skoro praskal. *Zavěs a jdi domů, hlupáku*, slyšel jsem svůj vnitřní hlas, s krutým důrazem na slovo *hlupáku*. Teď už telefon zvonil poosmé, můj měchýř už nechtěl čekat. Oddálil jsem sluchátko od ucha, abych jej vrátil zpět do špinavé vidlice, a zároveň jsem se otáčel k toaletám. Najednou jsem uslyšel lidský hlas, jak huláká do prostoru mezi mým uchem a sluchátkem: „Dobréé rááno!“ Stejně jako Robin Williams v tom filmu o Vietnamu, který jsme si s Rebekou půjčili aspoň pětkrát.

A je to tady. Vrátil jsem sluchátko zpátky k uchu.

„Haló,“ pronesl jsem chvějícím se hlasem.

„Ahoj! Dobré ráno!“ opakoval neznámý horlivě slavnostním hlasem.

Bože. Tak je to tady. Nějaký spolek poblázněných chudáků, nebo podivná náboženská skupina se samozvaným vůdcem, který vás donutí oholit si hlavu a přísahat věrnost na celý život. Zavěs hned teď, zavěs, než bude příliš pozdě.

„Hm, dobré ráno,“ řekl jsem váhavě. „Včera v noci jsem byl v kavárně, a číšnice...“ zarazil jsem se. Došlo mi, že jsem se jí ani nezeptal na jméno. „Poradila mi, abych vám zavolal.“

„Báječné, skvělé,“ odpověděl neznámý nadšeně. „Takže jsi potkal naši krásnou Samantu. To je skvělé! Tak chceš dnes večer přijít?“

Netušil jsem, jestli chci večer přijít, nebo ne. Můj močový měchýř hlasitě zvedal ruku ve prospěch toho, abych na celou věc okamžitě zapomněl, stejně jako další neidentifikovatelné hlasy, které bojovaly o moji pozornost.

„No,“ zakoktal jsem. „Vůbec netuším, kdo jste a co vlastně děláte.“ To jsem ale nebyl upřímný. Kdybych byl sluchátko předal svému bušícímu srdci namísto toho, abych měl na lince svou nedůvěru, moje srdce by bylo řeklo: „Ano, ano, ano, ať už děláte cokoli, pohled do očí té číšnice mi stačí, přijdu.“

Hlas se zasmál. „Tak Sam ti nic neřekla?“

„Řekla mi, že bych měl zavolat.“ Rozhlédl jsem se kolem, abych se ubezpečil, že nikdo neposlouchá, a spiklenecky jsem zašeptal. „A že by mi to pomohlo.“

„Dobře, přijď dnes večer a poznáš Joeyho. Sam měla pravdu. Když přijdeš, nebudeš litovat, alespoň doteď nikdo nikdy nelitoval. Přijď v půl osmé večer na adresu West Broad Street 627. Víš, kde to je?

„Myslím, že ano, je to univerzitní čtvrť, že?

„Správně. No a jak se jmenuješ? Také tam budu.“

„Matt, jmenuji se Matt Thomson, píše se to bez *p*.“

„Dobrá, Matte, skvělé. Uvidíme se dnes večer. Přeji ti kráááásný den.“ Telefon byl najednou hluchý. Je skoro až nemravné mít tolik radosti ze života před devátou hodinou ráno. Nepůjdu nikam, na to zapomeň. Je to šílené.

Utíkal jsem na záchod.

Domů jsem šel pěšky. Každých šedesát vteřin jsem měnil rozhodnutí mezi „Rozhodně a definitivně nejdu nikam, kde se lidé loučí frází *Přeji ti krásný den*“ a „Musím jít, je to moje jediná šance, závisí na tom celý můj život.“

Paula jsem vyrušil z jeho tradičního ranního povalování v posteli. Vrávoral po pokoji ve svém červeném kostkovaném županu, který stejně jako všechno ostatní, co vlastnil, koupil za babku a bez jakéhokoli módního vkusu. Řekl jsem mu o tom, co se odehrálo po telefonu. Věnoval mi dlouhý pohled, při němž se podrbal ve vousech, a v oprýskaném hrnci dal vařit vodu. Všechny zbývající talíře, hrnky, hrnce a nádoby, které vlastnil, se kupily v kuchyňském dřezu.

„Matte, ty ses snad úplně pomátl. Ať tě to ani nenapadne. Víím, že to máš těžký, když tu Beka a děti nejsou a tak, ale musíš se postavit na nohy. Nemá smysl přidávat se k sektě. Už jsi začal brát ty prášky?“

Popsal alespoň tucet ještě strašidelnějších scénářů toho, do čeho bych se mohl hnát. Asi bych vnímal pozorněji, co říká, kdyby mě nepronásledoval pohled, který měla ta číšnice – Venuše – v očích. Dal jsem si dlouhou sprchu, převlékl jsem se do nejčistšího oblečení, které jsem našel, pak jsme s Paulem usedli na jeho rozedraný hnědý gauč a hodiny koukali na záznamy pohřbů, které natočil v Indonésii.

V mikrovlnce jsme si ohřáli dušené kuřecí se zeleninou a spláchli to hrnkem čaje se sušeným mlékem. Oheň měnil tělo za tělem v dým. Některá mrtvá těla byla pálena v barevných domech postavených speciálně pro tuto událost, jiná v přírodě. Nahá vrásčitá mrtvá těla, která podezřele připomínala naše kuřecí kousky. Změnila se v dým a rozplynula se do vzduchu. Byl jsem ochotný trávit čas jakkoli až do chvíle, než přijde čas zjistit, co se děje ve West Broad Street 627.

Setkání

To přece nemohlo být ono. Jediné, co jsem našel, byla hippie kavárna, kde prodávali pokrmy ze skromného jídelního lístku. Dušená směs s cizrnou, veganská pizza, čaj Yogi s mandlovým mlékem. Pokud tu poprosíte o bílý cukr, budete riskovat, že vás zlynčují, nebo spíš proklejí.

Rozhlédl jsem se kolem. Tahle bohémská část města byla plná různých knihkupectví, obchodů pro cyklisty, a dokonce tu byl i obchod s „tibetským zbožím“. Znovu jsem zkontroloval číslo popisné, možná to celé byl jen vtip. Proklel jsem se za svou pošetilost, za to, že se i po tolika zklamáních ženu další slepou uličkou. Roztřásl jsem se. Vzduch byl chladný a já byl jen skromně oblečen.

Otočil jsem se zpátky k autobusu, zpátky ke svému osamělému podkroví, zpátky do života bez budoucnosti.

Pak jsem si všiml dveří, které byly tak čtyři metry od ulice, na konci tmavé uličky. Bylo na nich číslo 627. Došel jsem ke dveřím a zaklepal. Bušilo mi srdce. Co když jde o nějakou příšernou oduševnělou terapeutickou skupinu, kde lidé nosí srdce na dlani a kde je každý k druhému upřímný a otevřený? Nebo o nějakou orientální sektu s exotickým jménem a vonnými tyčinkami? Rozhodně se nestanu jedním z těch členů, kteří stojí někde na rohu ulice a přesvědčují kolemjdoucí... Tak, stanovil jsem si hranice. Pak jsem pomyslel na dlouhou jízdu autobusem domů. Ale co! Znovu jsem zaklepal. A... nic, nikdo neotevřel. Potřetí jsem zabušil, tentokrát pěstí; znovu jen nehostinné ticho. Taková ztráta času. Otočil jsem se zpátky do ulice a velkou silou jsem naražil do někoho, kdo šel proti mně.

„Ty jsi Matt?“ rozzářil se můj protějšek. Bylo mu tak pětáctyřicet a svoje plešatící blond vlasy měl svázané vzadu do culíku. Byl baculatý, vysoký asi tak jako já a na tváři měl absurdní úsměv. Tenhle týpek žije určitě na ovesných vločkách a vonných tyčinkách. Byl ztělesněním věty: „Všechno je tak krásné, až se mi chce brečet.“ Přikývl jsem. On mě bez váhání objal; vypadal velice dojatě.

„Jsem moc rád, že jsi přišel,“ rozzářil se. „Jsi na správném místě.“ Tím jsem si nebyl jistý.

Vyvlékl jsem se z jeho objetí. Měl na sobě džíny a nějakou etnickou bundu z Jižní Ameriky nebo z Indie, pravděpodobně ušitou z konopné bio-látky. Stále mu na tváři zářil úsměv. Byl jsem si jistý, že kdybych

tomuhle chlapíkovi dal vši silou pěstí do břicha, objal by mě a řekl by mi, že mě miluje. Hned za ním stála žena s tmavými prošedivělými vlasy dlouhými až do pasu. Také se honosila „oblečením z dovozu“, hnědou sukni s našitými maličkými zrcátky a plná prsa jí zakrývala sametová halenka. A pokud by snad její role Matky Země někomu nebyla dost jasná, na nohou měla páskové sandály s anatomickým tvarováním. V prosinci! Vítejte v blázinci. Udělal jsem pár kroků vzad, abych se vyhnul dalšímu objímání.

„Já jsem Alan, a tohle je moje žena, June,“ prohlásil můj nový přítel. Jeho britský přízvuk byl zjemněný léty strávenými mimo královnino impérium. „Tak pojďme. Už na tebe čeká.“ Protlačil se kolem mě, aby otevřel dveře. „Příště jdi rovnou nahoru. Dveře jsou vždycky otevřené.“ Schodiště bylo po obou stranách lemováno špinavými zdmi. Napadlo mě, jestli jeho pokyny pro „příště“ byly vůbec nutné. Koberec na schodech byl tak vyšlapaný, že na některých místech úplně prosvítal. Celým místem se rozléhalo hrozivé ticho.

S June v patách jsem následoval Alana po schodech nahoru. V horním patře byla malá chodba, ze které vedly troje dveře. Jedny rovně, druhé doleva a třetí doprava. Před dveřmi, které vedly doprava, spočíval na zemi tucet párů bot, všech možných druhů: vedle hnědých kožených společenských bot ležely sandály, turistické boty někdo odhodil vedle lodiček s vysokými podpatky. Dál tam byly vysoké horské boty, staré tenisky a další páskové sandály. Alan mi pokynul a já

po jeho vzoru odložil svoje boty do sbírky na podlaze. Ponožky jsem měl děravé a ne zrovna čisté. Doufal jsem, že mě to nediskvalifikuje z toho, co mě čeká. Alan krátce přiložil ukazováček na rty, aby mi naznačil, že mám být potichu. Otevřel dveře a já ho následoval dovnitř.

Zmocnilo se mě ticho. Pocit, jako by někdo vypnul televizi. Uvnitř v místnosti bylo dvanáct nebo patnáct lidí, kteří se zavřenýma očima seděli nebo se opírali o stěny. Okamžitě jsem poznal číšnici z předešlé noci, tentokrát byla bez uniformy. Stejně jako včera měla vlasy sepnuté dozadu. Seděla bez hnutí. Kromě béžového koberce na podlaze a hromady polštářků v rohu nebyl v místnosti téměř žádný nábytek. Všichni přítomní měli podobné polštářky, někdo měl dva nebo tři. Všichni mlčeli, ale nikdo nebyl nervózní, spíš jako by pozorně naslouchali něčemu, co já neslyšel.

Rozhlédl jsem se netrpělivě po místnosti. Měl jsem chuť utéct, začít skákat nahoru a dolů, navázat s někým rozhovor nebo alespoň krátkou debatu... Jelikož tam však očividně nebyli žádní svolní dobrovolníci, rozhodl jsem se zahrát si v duchu hru na „spárování bot a jejich majitelů“.

Zpočátku to bylo jednoduché. Byla tam dáma v kostýmku, s vlasy sepnutými nahoře do drdolu. Mohlo jít být tak padesát. Na nose měla cvikr, na který byla očividně pyšná. Té musí určitě patřit ty lodičky s vysokými podpatky. A co muž vedle ní, s jemnými vousy, svetrem z obchodu s nadměrnými velikostmi a volnými džínami?

Bud' staré tenisky, nebo sandály. Uhodnout boty dalšího muže vedle pro mě byla hračka. Šedivý muž v hnědém tvídovém saku a khaki kalhotách s nenápadnou kravatou na bledě modré košili bezpochyby přišel v hnědých šněrovacích společenských botách. Boty muže výstředního zjevu, který vypadal jako profesor nebo vynálezce, jsem nedokázal odhadnout. Rozhodl jsem se nechat si ho na později a přiřadit mu ten pár bot, který mi zbude.

Byl bych takto pokračoval ještě mnohem déle nebýt toho, že moje oči spočinuly na jediné osobě v místnosti, která neseděla na polštářku. Štíhlý stařík seděl se skoro úplně narovnanými zády ve stejně rovném křesle. Měl sice otevřené oči, ale klidně to mohla být vosková figurína. Jako by zíral do prázdna; snad nahlížel do prostoru za svými vlastními víčky. Jeho vznešené držení těla a klid v obličejí zcela zastínily neupravenou kozí bradku a sněhobílé lokny spadající až k ramenům. Upřeně jsem se díval na tuto sochu muže. Jeho pohled se pomalu posouval po místnosti tak, že pojal všechno, co mu stálo v cestě. Pak se podíval na mě. Všiml jsem si, že jeho oči jsou úplně modré, až elektrizující ve své modrosti. Hruď se mi sevřela strachem, jako bych sprintem běžel po cestě a náhle doběhl k ostrému okraji srázu. Cítil jsem, že bych mohl spadnout. Zavřel jsem oči. Srdce mi divoce bušilo.

Po chvíli jsem pocítil, že se lidé kolem mě pohnuli. Muž připomínající vynálezce promluvil. Nerozuměl jsem mu ani slovo. Znělo to, jako by mluvil čínsky, a neustále opakoval slova jako *úplnost*, *prázdnota*, *svědek*. Již dříve jsem slyšel tuto hantýrku, ale můj mozek nebyl

schopný rozpoznat, co ta slova znamenají. Stařík byl zcela ponořen do diskuze, kradmo jsem se na něj několikrát podíval. Pokaždé mi opětoval pohled a zasmál se očima. Jakmile se naše pohledy setkaly, musel jsem ten svůj odvrátit. Nebylo to vůbec jako dívat se na člověka, bylo to spíš jako dívat se skrz něj do... Nedovedu to popsat. Jako bych hleděl do propasti.

Když konečně všichni domluvili, což mohlo trvat deset minut nebo pár hodin, dlouze a upřeně se na mě podíval. Zbytek místnosti se na mě také zaměřil. Dáma v kostýmu ztuhla a napřímila se, moje božská číšnice otevřela oči a stydlivě se usmála. Alan byl rozzářený, snad ještě více odvázaný, a vypadal jako sportovní fanoušek, který se chystá povzbuzovat své oblíbené družstvo. Všichni, včetně mě, čekali, zatímco ty číré modré oči mě nepřestávaly sledovat. Koutky očí se mu konečně pohnuly a jeho rty se roztáhly. Celý jeho obličej se na mě najednou usmíval.

„Čekal jsem na tebe,“ řekl. Jeho hluboký hlas zněl jako zavrčení, které zdánlivě vycházelo rovnou z místnosti, jako by něco promlouvalo přímo z éteru. Moje myšlenky se díky jeho hlasu daly opět do pohybu a já si uvědomil, že po dobu jeho dlouhého pohledu jsem byl mimo časoprostor, ztracený ve vakuu. V místnosti zazněl smích a všichni se opět pohnuli, jako diváci v kině, kteří čekají na nějaký povedený gag nebo na přestřelku.

„Ano,“ zakoktal jsem. Číšnice mu určitě řekla, že mi dala jeho číslo, nebo mu o mně možná pověděl můj všeobjímající průvodce.

„Omlouvám se, že jdu pozdě.“ dodal jsem. „Víte, nemohl jsem to najít.“ Celá místnost vybuchla smíchy. Bylo mi to docela nepříjemné. Že by šlo o vtip jen pro zasvěcené? Dokonce i moje číšnice se ostýchavě hihňala, aniž spouštěla oči z podlahy.

„Nejdeš pozdě,“ ozval se hlas, který přicházel stále spíš z éteru, pouze jakoby skrze toto stařícké šlachovité tělo. „Jdeš právě včas.“ pokračoval. „Ostatně jako všechno v životě. Už tu na tebe čekám... celou věčnost.“

Jeho pohled připomínal jestřába kroužícího nad myší na poli. Hlavou mi proudily myšlenky na to, jak se šikovně vymluvit, abych odsud mohl zmizet.

„Tvoje srdce tě už nenechá utéct,“ pronesl onen hlas. Tohle začínalo být vážně strašidelné. „Něco tě přivedlo sem, do tohoto okamžiku. Už nemáš, kam bys utekl.“

Jakmile tato slova vyřkl, sevřela se mi hrud'. Podíval jsem se mu do očí. Utíkal jsem, a zároveň jsem byl nějakým způsobem upoután. Něžnost a osvobození, od kterých jsem prchal a po kterých jsem vždy toužil. Pak jsem začal vzlykat. Přišlo to zničehonic, ale bylo to zvláště příjemné, osvobozující. Ovládlo mě dávno zapomenuté uvolnění, jemuž jsem však stále ještě moc nedůvěřoval a nechtěl jsem se mu poddat.

Najednou jsem začal neovladatelně blábolit: „Je to tak... Mám pocit, jako bych utíkal celý život. Nevím kam... ani před čím.“ Začal jsem ze sebe všechno chrlit: ztráta zaměstnání, peněz, domu, Rebeky a dětí. Vyprávěl jsem mu o návštěvě u psychiatra včera odpoledne, dokonce jsem mu řekl o i tom snu a ranním slunci.

Během své zpovědi jsem začínal mít pocit, že jsem se nejspíš pomátl. Vždyť tyhle lidi vůbec neznám. Po celou dobu mého povídání seděl stařec bez hnutí – měl klidné a otevřené oči. A já měl pocit, jako by ty oči všechno vstřebaly a rozpustily. Pokračoval jsem několik minut. Nikdo mě nepřerušil. Potom stařík konečně promluvil:

„Máš veliké štěstí. Je to všechno vzácné požehnání.“ Jeho slova plynula pomalým proudem, bez důrazu na to či ono. Podíval se mi přímo do očí, aniž zaváhal nebo se nad čímkoli pozastavil. Bylo to, jako by recitoval verše, které zná z paměti, a nemusí přemýšlet o tom, jak pokračovat. „Vše se musí nejprve rozpadnout, aby se nové mohlo zrodit. Došel jsi na konec cesty života, na který jsi byl dosud zvyklý.“

V ten moment se odmlčel a jeho pohled spočinul na jeho ruce, které se zlehka opíraly jedna o druhou. Levá dlaň byla obrácená vzhůru, pravá dlaň na ní ležela směrem dolů. Byly to ruce pianisty, jemné a kultivované, které odrážely jeho osobnost. Byly protkány silnými modrými žilami.

„Všechny tvé staré návyky tě přivedly do této slepé uličky. Je skutečně načase zemřít, což už se vlastně stalo, ale jde o hlubší smrt, než je ta fyzická. Je načase roztrhnout plášť transu, ve kterém žiješ.“

Jak jen může říct, že mám veliké štěstí? Byl snad on někdy opuštěn, oderván od rodiny – a úplně švorc? Copak tuší, jaké to je, chtít spáchat sebevraždu – a pak ani to nedokázat? Náhle něco uvnitř mě promluvalo. Spíš jsem to jen slyšel, než abych to vyslovil: „Ukaž mi jak...“ Chtěl

jsem vzít ta slova zpátky, jakmile jsem je vyřkl; připadala mi jako sebevražedný šachový tah. Pozdě. Zvedl jsem ruku z figurky a musel jsem čelit tomu, co mělo přijít.

Jako by čekal na to, až ho vyzvu. Upřel svoje oči do mých a všechno ostatní přestalo existovat. Nedokázal jsem přemýšlet, barvy se rozzářily a ožily, vůně zesílily. Ve spodní části břicha jako by se mi začalo něco vařit, jako bych byl vzrušený, ale bez erekce. Ve vzduchoprázdnu jsem slyšel, jak se stařec ptá: „Ve vyprávění o svém životě, o své ženě, o svých penězích, o svých dětech, o svém domě, o své bolesti, o svých problémech... Dokonce i o své smrti a své sebevraždě... Kdo je to *já*, o kterém mluvíš? Podívej se a najdi tu osobu, která je v nesnázích.“

Bylo velice těžké se soustředit. Vůbec jsem netušil, o čem to mluví. Cítil jsem sílu gravitace, oči se mi klížily a já mě chuť na všechno zapomenout.

„Jsem Matt,“ odpověděl jsem. Můj hlas zněl slabě.

„Dobrá, to je jméno, že ano? A ke komu se odkazuje? Podívej se na tohle.“ Poklepal na ciferník svých starých leteckých nebo snad námořnických hodinek.

„To jsou hodinky,“ odpověděl jsem. Co se to se mnou dělo? Jeho otázky byly hloupé a otravné, ale byl jsem veden neznámou silou, kterou jsem nechápal.

„Hodinky. To je slovo, že ano. Takže máme předmět, věc, ke které se slovo odkazuje.“

„Správně, jsou to tvoje hodinky,“ řekl jsem, doufaje, že se celá místnost opět rozesměje. To jsem se však zklamal.

„A vidíš tohle?“ zeptal se a zvedl sklenici vody ze stolu stojícího vedle jeho křesla. Všiml jsem si, že na

stole ve váze je rudá růže, vedle níž stojí malá zarámovaná fotografie.

„To je sklenice vody,“ odpověděl jsem. Rozhlédl jsem se kolem a všiml si, že moje číšnice má na levém prstu náplast. Krásný prstík.

„Dobře, jméno a předmět, neboli název a forma. Každému slovu přináleží předmět nebo pojem, který označuje. Slova jsou jako cedule se šipkou, které směřují k tomu, co pojmenovávají.“

Zvedl prázdnou pěst. „Teď. Vidíš tenhle šroubovák?“

„Žádný šroubovák tu není,“ odpověděl jsem.

„Jde ti to,“ usmál se na mě. Všichni se zasmáli. Cítil jsem se jako idiot.

„Potřebuješ přemýšlet, abys viděl sklenici vody?“

„Ne,“ odpověděl jsem a teprve pak jsem si uvědomil, že to je pravda.

„Trvá to, než ji uvidíš?“

„Netrvá.“ Jednoduché, bezmyšlenkovité. O zlomek vteřiny později jsem si vzpomněl na rychlost světla a chemii mozku.

„Musíš přemýšlet, abys viděl moje hodinky?“

Čím déle pokračoval, tím bylo všechno kolem pokojnější a jasnější. Pomalu jsem byl sveden něčím, čemu jsem se bránil. Jen jsem na něj zíral. Bylo stále těžší mluvit.

„A čas?“

Zavrtěl jsem hlavou. Ani jsem vlastně nechápal, co říká.

„Musíš přemýšlet, abys viděl ten šroubovák?“ zeptal se a znovu zvedl prázdnou ruku.

„Nemáš v ruce žádný šroubovák.“

„Ale abys ho viděl, musel bys přemýšlet?“

„Musel bych si ho tam představit, ano.“

„Dobře, musíš si to představit, aktivovat myšlenku, abys viděl to, co neexistuje. Teď se stejně jako dosud podívej přímo na ono *já*, které sem dnes přišlo se všemi svými problémy.“

Podíval jsem se. Všechno se chvělo. „Jsem moderátor rozhlasové stanice... Jsem muž... Jsem budižkničemu,“ navrhl jsem.

„Jsi stále moderátor?“

„Ne,“ přiznal jsem.

„Je to tedy pravda?“

„Ne, momentálně ne.“

„Když se nepodíváš na svoje tělo, jsi muž?“

„Ano,“ přitakal jsem. O to mě přece nemohl připravit. „Když jsem se naposledy díval, měl jsem tělo muže.“

„Velice dobře. Podíváš se na tělo a řekneš *muž*. Teď mi pověz, kdo se dívá na to tělo?“ Bylo by to daleko snazší, kdyby se mi nedíval do očí s takovou intenzitou. Nebyl jsem schopný souvisle odpovědět, byl jsem odzbrojen ještě před bitvou.

„Já.“ To bylo jediné, na co jsem se zmohl.

„Dobrá tedy, *já*. Teď se stejnou jednoduchostí, se kterou jsi předtím hleděl na hodinky a na sklenici vody, pohlédni na tohle *já*. Zkus ho najít.“

Jediná odpověď, která mě napadla, zněla: „Já jsem já.“ Což v momentě, kdy jsem to vyslovil, znělo směšně.

„Dobře, a kdo je to *já*?“

Chabě jsem se snažil odpovědět: „Jsem Američan.“ Jako by o bylo podstatné. Moje státní příslušnost přece neurčuje, kdo jsem. „Jsem... Jsem otec dvou dětí.“ Ano! Na tuto myšlenku jsem se upnul a sentimentálně ji objal, ale okamžitě se rozpustila ve vakuu jeho očí. Zápasil jsem a vrávoral, byl jsem přemožen šílenstvím. Konečně moje ústa promluvila. Ovšem slova, která z nich vyšla, byla neznámého původu.

„Nevím, nevím, kdo jsem.“

„Ano, to je upřímná odpověď,“ přikývl. „A kdo zažívá tento okamžik?“ pokračoval s velkým důrazem na slovo *tento*. „Zeptej se sám sebe *Kdo jsem?*“

Zeptal jsem se sám sebe.

Nemohu ani popsat, co se stalo potom. Dodnes si to nedovedu přesně vybavit, přemýšlet o tom ani to pochopit. Případá mi, jako bych měl tehdy okno. Jako by to byl film, a na chvílku, třeba jen na zlomek vteřiny nebo na pár minut, někdo vypnul promítačku. Černá obrazovka. Bílá. Nic. Bez omezení. Děsivé, a zároveň nepopsatelně důvěrně známé.

Celé mé tělo bylo plné energie, která byla téměř neúnosná. Sálala mi od pánve do lebky a posílala škulnutí a křeče nahoru páteří. Bylo to jak extatické, tak bolestivé, ale především toho bylo až příliš. Moje tělo nebylo schopné zvládnout tolik ryzího života.

Pak mi prolétla hlavou myšlenka. Zbloudilá myšlenka, zasněná myšlenka, turista odloučený od zbytku skupiny, bloudící sám obrovskými sály prázdnoty.

Tato myšlenka si jaksi „myslela sama pro sebe“. Možná to bylo to, o čem občas mluví Dalajláma – nirvána. V tu chvíli se svět kolem vrátil zpátky do centra mé pozornosti.

Pomalou se přede mnou opět objevily starcovy oči, pak se zformoval zbytek jeho obličeje, potom jeho tělo, a nakonec místnost. Znovu jsem spatřil ostatní lidi, kteří jako by byli vytvořeni z ničeho. Přestože byla místnost plná myšlenek a hlasů, všechno tančilo v tichu, které bylo nyní jasně všudypřítomné. Venku na ulici projel autobus. I ten projel tichem. Zvuky byly jako tahy štětcem uprostřed ticha. Všechno bylo nehybné; všechno bylo nepopsatelně dokonalé.

Usmíval se na mě. Najednou, jako člověku, kterému se vrací paměť, mi ten stařík přišel povědomý, jako bych ho znal celou věčnost.

„Kdo jsi?“ zeptal jsem se ho uprostřed ticha. Můj hlas zněl povědomě a normálně, ale nebyl „můj“. Opětovale mi pohled, důvěrnost mezi námi se prohloubila. Otevřely se přede mnou padací dveře do ještě mystičtějšího místa setkání.

„Koho zde vidíš?“ pronesl místo odpovědi. „Nedívej se na toto staré tělo, ale skrz něj. A zjisti, kdo se na tebe dívá.“

Podíval jsem se. Vše bylo naprosto bez hranic, jako pohled na oblohu. Pak jsem zažil ten nejprapodivnější moment. Nebyl jsem na to vůbec připraven. Zbytek jeho obličeje se rozostřil a jediné, co jsem viděl, byly jeho oči. Byl jsem náhle přesvědčen, že se dívám do

svých vlastních očí. Jako by on byl mým zrcadlem. Zkusil jsem ten pocit setřást, vidět ho znovu, ale jeho obličej byl nyní jako maska. Za ní jsem rozpoznal schovaného sebe sama.

„Vidím sám sebe,“ zašeptal jsem, ve strachu, že budu za blázna.

„Podívej se kolem,“ přišel další pokyn skrze to stařícké tělo. „Podívej se kolem, kdo tu je.“

Moje tělo se otočilo. Uviděl jsem ženu v kostýmu, naše oči se setkaly. Měl jsem stejný pocit – díval jsem se sám na sebe. Zamrkal jsem, nebyl jsem si jistý, jestli se mi líbí, co vidím. Jiná žena byla oděna do modrého kostýmu, který nebyl ničím jiným než obalem. Bylo úplně jedno, jestli na sobě má bikiny nebo buřinku, bylo to pouhé přestrojení. Seděla a hleděla na mě bez hnutí, byla tu se mnou, teď a tady. Nepochybně sdílela moje poznání. Pokývla rozvážně hlavou, její oči se nepohnuly.

Rozhlédl jsem se po kruhu lidí kolem. Jeden za druhým, všichni byli stejní. Moje oči se setkaly s výstředně vypadajícím profesorem. Byl od přírody nesmělý a odměřený. Okamžitě jsem pocítil, že tyto rysy jsou vlastní i mně samotnému. Cítil jsem, jak mu je, což byla důvěrnost, na kterou jsem nebyl připraven.

Další v kruhu byl Alan. Sálal energií. Celým svým tělem jsem cítil, že ho mám rád. V hrudi mi něco změklo, moje tělo se trochu otevřelo a já věděl, že on to cítí také. Celá místnost se zasmála. Také to cítili. Rozesmál jsem se. Nebylo kam se schovat. Nenáviděl jsem to, a zároveň miloval. Můj pohled se sunul z člověka na

člověka a můj šok nepolevoval, když jsem znovu a znovu viděl sám sebe v různém přestrojení. Každý člověk byl úplně jiný. Na tomto setkání neexistovala pravidla pro to, co si obláci nebo jak se chovat. Sdíleli jsme spolu jednoduché poznání něčeho, co bylo v té chvíli nevyhnutelné a zcela samozřejmé.

Moje oči konečně spočinuly na číšnici ze včerejší noci. Tentokrát bylo vzájemné poznání spojeno s přívalem energie ve spodní části břicha. Měl jsem pocit průhlednosti, nahoty. Stydlivě se na mě usmála. Věděl jsem, že i ona ví. Chtěl jsem jí něco říct, poděkovat jí, že mě sem přivedla, ale teprve teď jsem si uvědomil, jak moc je plachá. Jen krátce na mě pohlédla, pak zčervenala a podívala se na podlahu. Konečně mé oči dospěly na konec kruhu, zpátky ke staříkovi.

Zasmál se, zjevně potěšen podívanou, která se tu odvíjela. „Ano, Matte, jsi úplně sám. Nikdo jiný neexistuje. Vítej doma, vítej doma. Čekal jsem na tebe.“ Vztáhl ke mně ruku a přitáhl si mě k sobě. Jak jsem se k němu přibližoval, cítil jsem, že se mé tělo pohybuje v mém opravdovém *já*. Byl jsem mnohem větší, než jsem byl zvyklý. Moje tělo sahalo až za hranice stěn místnosti.

Zanedlouho jsem se uvelebil u zdi. Někdo mi podal dva polštářky. Seděl jsem mezi Alanem a jeho ženou, oba mně drželi za ruce.

Neodtáhl jsem se.

Zavřel jsem oči a upadl do velice příjemného stavu, do spokojenosti, která byla jako sluneční masáž. Občas

nastaly chvíle ticha, jindy chvíle povídání, ale stejně jako předtím mi slova zněla cize. Ticho bylo mnohem skutečnější a důležitější. I nepatrný pohyb nebo poryv energie v místnosti mi přivodily v těle vlnu potěšení. Mohl jsem se pohybovat jen velmi pomalu. Moje mysl se krátce pokusila upoutat moji pozornost. Ptala se mě, jestli si nepřipadám zdrogovaný. Tato myšlenka však neměla kde přistát, čeho se chytit, tak se vypařila do řídkého vzduchu.

Někdo oslovil staříka jménem Joey a já si vzpomněl, že Alan právě toto jméno použil ráno v telefonu. Vnímám jsem, jak Joey mění chování v závislosti na tom, komu se věnuje – jednou se bouřlivě smál, jindy byl docela tvrdý a vážný, někdy jen zabručel v reakci na dobře formulovanou a promyšlenou otázku, ale vůbec na ni neodpověděl. Celý večer se odvíjel jako film, který ovšem běží v jiné místnosti. Slyšel jsem všechno, ale připadal jsem si, jako bych byl vtažen do nesmírně legračního vtípu, který však nejenže nechápu, ale ani nepotřebuji chápat.

Místnost byla po chvíli opět zahlcena dlouhým tichem. Otevřel jsem oči, abych zjistil, co se děje. Joey hleděl, tentokrát jako paprsek tepla, přímo do mě. Přeneslo mě to ještě hlouběji do míst nevědomí.

„Tak, pověz mi ještě jednou, co tě trápí, protože nemáme moc času a všechny tvé problémy musejí být vyřešeny ke tvé spokojenosti,“ pronesl přísně. Pak se podíval na Alana a oba vyprskli smíchy. „Přišel jsi sem s tolika problémy, teď je načase je vyřešit. Pospěš si,